

inDUFed-standpunt

Het bepalen van het omslagpunt van verpakkingsmateriaal naar verpakking in het kader van de PPWR

Veel vragen onder de PPWR betreffen de verdeling van verantwoordelijkheden in de verpakkingswaardeketen, zoals **wie fabrikant of producent is en wie verantwoordelijk is voor de naleving van eisen inzake recycleerbaarheid, gerecycleerde inhoud, etikettering, conformiteitsbeoordeling en technische documentatie**. In de praktijk hangt dit af van het moment waarop een verpakkingsmateriaal, onderdeel of halffabrikaat een verpakking wordt.

Dit omslagpunt is belangrijk omdat de verantwoordelijkheid moet liggen bij de actor die de conformiteit van de uiteindelijke verpakkingseenheid volledig kan beoordelen. Zolang materialen of onderdelen nog verder moeten worden verwerkt of geassembleerd, kunnen de uiteindelijke eigenschappen van de verpakking immers nog wijzigen. Omdat de PPWR-verplichtingen in principe gelden voor verpakkingen en niet voor verpakkingsmaterialen, is een duidelijke afbakening essentieel voor een correcte toewijzing van verantwoordelijkheden en effectieve naleving. Dit document stelt een definitie van dit omslagpunt voor.

1. Samenvatting

Een duidelijk onderscheid tussen **verpakkingsmateriaal** en **verpakking** is essentieel in het kader van de PPWR, omdat dit bepaalt wie de fabrikant is, wie de producent is voor EPR-doeleinden, en wanneer verpakkingsspecifieke eisen zoals recycleerbaarheid, gehalte aan gerecycleerd materiaal, etikettering, conformiteitsbeoordeling en verplichtingen inzake technische documentatie van toepassing worden.

Dit standpuntdocument pleit voor een **functionele en materiaalneutrale benadering**: een artikel wordt niet louter verpakking omdat het is ontworpen voor verpakkingsdoeleinden of binnen een toeleveringsketen wordt overgedragen. **De status van verpakking ontstaat pas wanneer het artikel voldoende is bewerkt en geassembleerd om een verpakkingsfunctie te vervullen**. Pas dan wordt het een definitieve verpakkingseenheid en kan de naleving ervan worden beoordeeld.

Zolang essentiële bewerkingen, zoals verwerking, vormgeving, blaasvormen, assemblage, verlijming, afdichting of andere transformatieprocessen, nog vereist zijn, moet het voorwerp als **verpakkingsmateriaal** worden beschouwd, aangezien deze afwerkingsstappen **de eigenschappen en uiteindelijk de conformiteit van de voltooide verpakking kunnen beïnvloeden**. Pas wanneer deze bewerkingen zijn voltooid en de uiteindelijke verpakkingseenheid kan worden beoordeeld aan de hand van de toepasselijke PPWR-eisen, mag het artikel als verpakking worden beschouwd en kan de conformiteitsverklaring worden afgegeven. **Dit principe geldt voor alle materiaalsectoren, met inbegrip van papier en karton, kunststoffen en verpakkingssystemen uit meerdere materialen**.

Leveranciers van verpakkingsmaterialen moeten de technische informatie verstrekken die nodig is voor conformiteitsbeoordelingen in latere stadia. Verplichtingen die

specifiek van toepassing zijn op verpakkingen, waaronder de conformiteitsverklaring, gelden echter pas zodra er een voltooide verpakkingseenheid bestaat en de conformiteit daarvan in zijn geheel kan worden beoordeeld.

⇒ ***Kernprincipe: Er is sprake van verpakking wanneer een product functioneel klaar is om als verpakking te dienen en de conformiteit ervan als zodanig kan worden beoordeeld.***

2. Toelichting

De PPWR moet worden geïnterpreteerd als het vaststellen van een functionele grens tussen verpakkingsmateriaal en verpakking. Een materiaal, onderdeel of halffabriek wordt niet automatisch verpakking omdat het voor verpakkingsdoeleinden is ontworpen of binnen een toeleveringsketen wordt verhandeld. Een artikel wordt pas verpakking wanneer het voldoende is bewerkt om een verpakkingsfunctie te vervullen, namelijk een product bevatten, beschermen, hanteren, leveren of presenteren.

Deze interpretatie sluit aan bij de definitie van verpakking in artikel 3, lid 1, punt 1, van de PPWR en bij de richtsnoeren van de Commissie, die uitgaan van de daadwerkelijke functie en het beoogde gebruik van een artikel, niet louter van het ontwerp of de bestemming ervan.

2.1. Het „functional readiness“-beginsel

De richtsnoeren van de Commissie maken duidelijk dat een voorwerp pas als verpakking kwalificeert wanneer het voldoet aan de definitie van verpakking en bestemd is om een product te bevatten, beschermen, hanteren, leveren of presenteren. Voorwerpen die enkel een productieproces ondersteunen, vallen buiten deze definitie. Zo worden zelfklevende procesfolies expliciet genoemd als voorbeelden van artikelen die geen verpakking zijn.

Ook volgens de FAQ van de Commissie worden balenfolie en spanbanden in de landbouw pas verpakking wanneer zij worden aangebracht op producten die in de handel worden gebracht (zie ook 2.2 a.).

Samen vormen deze voorbeelden een algemeen beginsel:

⇒ ***Een voorwerp blijft verpakkingsmateriaal wanneer er aanvullende bewerking nodig is voordat het een verpakkingsfunctie kan vervullen.***

2.2. Voorbeelden voor verschillende materialen

a. Verpakkingsmaterialen en omsnoeringsbanden

Verpakkingsfolie, rekfolie, krimpfolie en spanbanden die op rollen of spoelen worden geleverd, zijn verpakkingsmaterialen. Ze worden pas verpakkingsmateriaal zodra ze op een product of lading worden aangebracht en een verpakkingsfunctie gaan vervullen. Deze interpretatie is in overeenstemming met de FAQ van de Commissie.

b. Papier en karton

Een papierrol is duidelijk een verpakkingsmateriaal. Evenzo blijft een kartonplaat of plat karton verpakkingsmateriaal zolang het nog moet worden opgevouwen, gelijmd, vergrendeld of op een andere manier bewerkt voordat het een product kan bevatten of beschermen. Totdat deze bewerkingstappen zijn voltooid, blijft het artikel onderdeel van een productieproces en heeft het nog geen verpakkingsfunctie gekregen. Deze laatste bewerkingstappen zijn essentieel, omdat ze de conformiteit van de verpakking kunnen beïnvloeden.

c. E-commerceverpakkingen

Dezelfde redenering geldt voor e-commerceverpakkingen die in platte of niet-opgezette vorm worden geleverd. Zolang het vouwen, vergrendelen, lijmen of vergelijkbare assemblagestappen nog niet zijn voltooid, kan het artikel zijn verpakkingsfunctie nog niet vervullen en kan de uiteindelijke conformiteit ervan nog worden beïnvloed door het assemblageproces.

d. Kunststofverpakkingen

PET-voorzinnen zijn ontworpen om flessen te worden, maar moeten eerst worden geblazen voordat ze een verpakkingsfunctie kunnen vervullen. Dit laatste proces kan van invloed zijn op de afmetingen, wanddikte en prestatiekenmerken die relevant zijn voor de conformiteit. Tot dat moment blijven het verpakkingsmaterialen.

e. Andere verpakkingssystemen

Dezelfde redenering geldt voor zakjes die nog moeten worden geseald, zakmateriaal dat nog moet worden gevormd, of transportverpakkingssystemen waarbij meerdere elementen moeten worden samengevoegd voordat ze een verpakkingsfunctie kunnen vervullen. Zolang essentiële bewerkingen nog moeten plaatsvinden, moet het artikel nog steeds als verpakkingsmateriaal worden beschouwd.

2.3. Voorwaarden waaraan verpakkingsmateriaal moet voldoen om als verpakking te worden beschouwd

Een verpakkingsmateriaal, onderdeel of halffabrikaat mag alleen als verpakking worden beschouwd wanneer aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

1. **Functionele geschiktheid** – het artikel is geschikt om een product te bevatten, te beschermen, te hanteren, te leveren of te presenteren, zoals beschreven in artikel 3, lid 1, punt 1, van de PPWR.
2. **Voltooing van essentiële transformatiestappen** – er zijn geen verdere bewerkingen zoals vormen, blazen, opzetten, assembleren, lijmen of afdichten nodig om de verpakkingsfunctie te realiseren.
3. **Geschiktheid voor gebruik als verpakking** – het kan functioneren als verpakkingseenheid in plaats van als productiemateriaal.
4. **Opname in een verpakkingscontext** – het wordt niet langer uitsluitend gebruikt als onderdeel van een productieproces.

2.4. Overwegingen inzake naleving

Deze interpretatie is in overeenstemming met het nalevingskader van de PPWR. Definitieve verpakkingseenheden bestaan vaak uit meerdere componenten en materialen, zoals etiketten, sluitingen, doppen, tape, hoezen en lijm. Aangezien deze

elementen mogelijk pas in een later stadium van de toeleveringsketen worden gecombineerd, kan de conformiteit met de PPWR-vereisten niet altijd worden beoordeeld voordat de definitieve verpakkingseenheid is samengesteld.

Om deze reden dienen leveranciers van verpakkingsmaterialen en halffabricaten de technische informatie te verstrekken die nodig is voor nalevingsbeoordelingen in latere stadia. Wanneer een product echter nog niet als verpakking kwalificeert omdat verdere bewerking of assemblage vereist is, mag niet worden verwacht dat het voorzien is van een conformiteitsverklaring als verpakking. Een dergelijke verklaring kan pas worden afgegeven zodra de uiteindelijke verpakkingseenheid bestaat en de conformiteit ervan als geheel kan worden beoordeeld.

3. Conclusie

De PPWR, de richtsnoeren van de Commissie en de FAQ ondersteunen een functionele en materiaalneutrale interpretatie van verpakkingen. Een artikel wordt pas verpakking wanneer het voldoende is afgewerkt om een verpakkingsfunctie te vervullen en de conformiteit ervan kan worden beoordeeld. Zolang verdere essentiële bewerking of assemblage nodig is, blijft het verpakkingsmateriaal. Leveranciers moeten dan de nodige technische informatie verstrekken, terwijl verpakkingsspecifieke verplichtingen pas gelden voor een voltooide verpakkingseenheid.

Het belangrijkste uitgangspunt is daarom:

- ⇒ ***Verpakking ontstaat wanneer een product functioneel klaar is om als verpakking te dienen en de conformiteit ervan als zodanig kan worden beoordeeld***

4. Over inDUFed

inDUFed is de federatie van de Belgische glas-, papier- en kartonindustrie, die bedrijven verenigt die zich inzetten voor duurzaamheid, innovatie en kwaliteit. *inDUFed* komt op voor deze sectoren, ondersteunt hun industriële initiatieven en stimuleert ontwikkelingen die zowel het milieu als de economie ten goede komen.

CONTACT

Thomas Davreux, algemeen directeur

Willem van Veen, Senior Adviseur Duurzaamheid & Voeding Contact

+32 (0)495 29 09 27

willem.van.veen@indufed.be

 +32 2 626 98 28
 info@indufed.be
 www.indufed.be

 Place du Champ de Mars 2
Marsveldplein 2
Brussel – 1060 – Bruxelles

INDUFED is the federation of Belgium's glass, paper & board industries, bringing together companies committed to sustainability, innovation, and quality.